Ч. 217 Середа 29 вересня (11 жовтня) 1899. Рік IX

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

**Передплата** у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Додаток до „Ґазети Львівскої".

## Вісти політичні.

*(Перед новою сесиєю парляменту. — Віче радикальних Німців. — Збори молодоческих послів. — Комунїкат більшої посїлости ческої. — Справа трансвальска).*

Нинїшна Wiener Ztg. оголосить цїсарский рескрипт, замикаючий сесию парляменту. Другий рескрипт скликуючий нову сесию парляменту на 18 с. м. появить ся завтра, в середу, в урядовій часописи. — Як довідує ся Fremdenblatt, доручено вже президентови палати дорови Фухсови найвисший декрет, замикаючий сесию парляменту.

З хвилею коли наближає ся сесия парляменту, положенє для правительства ґр. Кляриґого заострює ся не лиш з огляду на справу президиї палати, але й на становище радикальних Нїмцїв. Вчера відбуло ся в Кремсї, в долїшній Австриї, віче тих Нїмцїв, в котрім взяли участь між иншими посли Вольф, Шенерер і Іро. На тих зборах виголосив Вольф бесїду, в котрій подав услівя нїмецких радикалів. Отже після Вольфа Нїмцї лиш тодї будуть підпирати правительство, коли будуть знесені язикові розпорядженя, коли в престольній бесїдї одержать запоруку, що язиковий закон і угода з Угорщиною будуть полагоджені в парляментарній дорозї та що нїмецкий язик буде признаний язиком державним. Дальше домагають ся Нїмцї запоруки, що §. 14 не буде уживаний в таких розмірах як доси.

Передвчера відбули ся збори молодоческих послів до сойму і ради державної. В нарадах над політичною ситуациєю взяло участь 90 послів. Дискусия була довга і оживлена. Референт др. Герольд представив надії від часу послїдних зборів молодоческих послів і відчитав внесеня виконуючого комітету, котрі по ухваленю теперішними зборами, мають бути предложені зборам мужів довіря. Поставлені внесеня поручають найострійшу опозицию против кождого правительства, котре не виконувало би цїлковитої рівноправности Чехів з Нїмцями. Внесеня комітету принято в части одноголосно, в части великою більшостию голосів. Пять послів здержало ся від голосованя. Бувший міністер Кайцль не взяв участи в нарадах. Посли, котрі домагали ся зложеня мандатів, лишили ся в меншости. Противники зложеня мандатів виказували, що зложенє мандатів було би в тій хвили великим блудом, бо улекшило би правительству ситуацию. Перед зборами послів відбула ся против них демонстрация. На улици перед льокалем клюбу зібрало ся кількасот осіб, котрі привитали прибуваючих послів окликами: Політичні банкроти і т. п.

По засїданю феодальної великої посїлости видано слїдуючий комунїкат: „Парляментарний клюб ческої великої посїлости феодальної, на послїднім засїданю розслїдив докладно політичну ситуацию і ухвалив: 1. Клюб радо витає ухвалу виконуючого комітету правицї з дня 5 с. м. стверджуючого ненарушимий стан більшости і заповідає позитивний намір здїйсненя спільної проґрами; клюб також заявляє, що з цїлою рішучостию причинить ся до дальшого удержаня тої більшости, котра становить підставу і охорону рівноправности звязи всїх народів Австриї. 2. В безусловнім знесеню язикових розпоряджень без попередної відповідної компензати, добачує клюб тяжке покривдженє ческого народу, котре не дасть ся погодити з основами его проґрами. Окрім того клюб добачує в тім шкідне в своїх наслїдках переломанє становиска узнаного історичним розвоєм ческого королївства, як також апробованого ненарушимими постановами, і основними законами держави що до рівноправности обох, ческе королївство замешкуючих народів і їх язиків, від котрого чинної оборони і переведеня консервативна ческа більша посїлість разом з представителями ческого люду нїколи не відступить. По мисли своєї консервативної проґрами, клюб буде змірятп до утвореня правительства, відповідаючого засадам більшости і надіє ся, що таке правительство потрафить пошанувати правну засаду і в будучности запевнити охорону авторитету".

Збори мужів довіря молодоческого сторонництва затвердили ухвалу ческих послів о переходї до рішучої опозициї против правительства, полишаючи їм самим вибір тактики, степеня і способу тої опозициї. Збори признали дальше потребу удержаня солїдарности правицї і поручили виконуючому комітетови сторонництва зорґанїзувати відповідний опозицийний рух серед народу. Вкінци принято до відомости, що молодоческі посли до ради державної заявили готовість зложити мандати і дано повновласть виконуючому комітетови до

---

8)

## МІЛЇОНЕР.

*(З анґлїйского. — Брет Ґарта).*

(Дальше).

V.

Комнатка, до котрої війшов, мусїла бути призначена на склад, чи комору, бо єї навіть не викінчено. Відбивала убожеством від величавих сальонів низших поверхів, містила множество всякого дрантя. Була там обстава, що виповняла колись хату рільника. Панї Мільреді відсунула, як могла найдальше, ті останки минувшости, кидаючи їх на поталу забутя. Була тут колиска з лозини, в котрій колись висипляли ся Абнер і Мамі. Було старе зеркало, в котрім відбивали ся їх замарані личка. Був поломаний соломяний капелюх, в котрім колись пишала ся в неділї Мамі. Попсована машина до шитя, розстроєний аристон, при котрім дїти співали гимни. Поломані забавки, подерті книжки, кілька хромолїтоґрафій, рисунок, витятий з часописи „Льондон Нюс" представляючий обхід сьвятого вечера в сільскім дворі в Анґлії.

Мільреді підоймив з землї образок. Був цїкавий, чи жінка і дочка брали участь в такім обходї там в Европі?.... Добре було би щось такого устроїти тут в Ру-о-Ріді! Ба, коби була родина і приятелї. Пригадав собі один дуже давний сьвятий вечер. Тодї приніс Мамі за кілька крейцарів, що лишились ему від закупна на сьвята он-ту ляльку, що валяє ся тепер в кутї без голови. А той зломаний деревляний коник? Дав его на инше знов різдво Абнерови. Нинї его син їздить певне на дорогім кони. Як всьо змінило ся? Як далеко відбігли всї від давної простоти, а однако, хто знає, чи тодї не було лїпше?.... Давнїйше сам Мільреді такий був занятий, а нїколи не був опущений. І щож? Тепер має богато занятя з управою такого великого маєтку. Чогож більше може хотїти? Атже має нагоду заспокоїти всї жаданя жінки і дїтий, вдоволяти всї їх найдивнїйші примхи. Чого має більше хотїти?

Поволи обтер шовковою хустиною скло з пороху, відложив образок на бік і пішов з комнатки.

Плюскіт дощу провадив его на долину. Вернув до кабінету і сїв до працї. Писав і числив, доки було видно і доки служачий Хінець не заявив ему, що подано вечерю. Мільреді задержав давний звичай і їв вечерю в часї, як богаті люди їдять обід. На голос служачого встав від столика, але війшовши до їдальнї, задержав ся на порозї на вид самотного стола. Навіть при иншій нагоді величанска, склеплена їдальня, украшена темними маґонїовими шафами і кріслами, не робила веселого враженя; а щож доперва того мокрого, хмарного дня серед тишини і самоти.

— Перенеси вечерю до мого кабінету — велїв служачому.

Їв зі звичайним смаком, що не потребує принуки товариства. Ще не скінчив, коли війшла кухарка з просьбою, аби єї увільнити на нинїшний вечер і на слїдуючий день.

— Менї здає ть ся, — говорила, — що ясний пан на таке сьвято не лишать ся самі дома, а мене просять до себе своякн.

— То лїпше було їх тут запросити — відповів Мільреді — я би їх погостив, менеж на те стати.

— Дякую панови за ласку, але і їм і менї не личить не бути дома на таке велике сьвято.

Мільреді увільнив єї, і здержуючи в собі зітхненє, навіть не сказав служници, що лишить ся сам дома. Сам собі зварить завтра сніданє. То для него не першина; буде мати бодай чим занятп ранок. На обід піде до гостинницї в містї. Вернув і писав при столику до самого вечера. Дощ лив ще більше, вітер вив і гудів поміж горами. То впливало на его нерви, хоч цїлком не був нервовий. Впрочім, що тут більше дїяти? Нїколи не був пристрастним лїтератом; рідко отвирав книжку, а навіть часописи займали его о стілько, о скілько находив в них промислові і фінансові вісти. Ще було вчасно; чув, що не заспить, хоч би й положив ся. Підійшов до вікна, отворив его і з нудьги почав виглядати. Здалека доносив ся туркіт коліс, плюскіт кіньских копит по розмяклій дорозї, слова веселої або пяної піснн. Всї більше менше бенкетували. Вкінци погасли сьвітла, нїхто не працював; довкола залягла пітьма, серед котрої чорнїли купки ялиць і сосон. Тепер тишину перерпвав лиш плюскіт дощу і зойкіт вітру. Нї, погода не манила его до проходу, а однако прийшло ему на гадку вийти і відвідати Слїпа. Атже на другий день мав і так пійти до него; отже приспішить на-

означеня часу, коли то має стати ся. — Ті ухвали мужів довіря викликали розчароване. Надіяно ся, що буде ухвалена обструкция, або зложене мандатів. Тимчасом мужі довіря вдоволили ся ухвалою, аби заняти опозицийне становище до правительства, але рівночасно лишити ся в правици і удержати солідарність більшости.

Як доносять до льондоньского „Standard-у“, Бури здержали ся в своїм поході наперед. Причини сего невідомі, хоч найімовірнійше стало ся то з огляду на вість, що Анґлійці переступили під Чемберлей границю вільної ораньскої держави. З Анґлії відійшли доси до полудневої Африки вісім і пів батальонів піхоти, два полки кінниці, пять батерий полевих і одна батерия гірска. В дорозі до Африки полудневої мають бути: 18 батальонів піхоти, 3 полки їзди і 6 батерий полевих. В Анґлії думають, що против Трансвалю треба вислати що найменше 75.000 жовнірів. Недалеко Мафекінґу находить ся три тисячі Бурів, але місто то заняте війсками анґлійскими під проводом полковників, Баден-Товелля і Вальфорда. З причини війни конфлікт між людностию анґлийскою а голяндскою в полудневій Африці неоминений. Анґлія поборює не лише Трансваль, але загалом всї народи походженя голяндского. Загалом жие в Африці полудневій 431.000 Голяндців і 338.400 Анґлійців.

---

# Новинки.

*Львів дня 10-го жовтня 1899.*

**— Конкурс на позички** в високості що-найменше 1000 зр. з фундациї Чарковскої, розписує Виділ краєвий для промисловців і ремісників, котрі мають вимагані сьвідоцтва фахового приспособленя до самостійного виконуваня промислу і бажають отворити самостійну робітню, а не мають до того средств. Речинець на поданя до 30. с. м.

**— З Чернівців** доносять: Депутация зложена з 60 православних сьвящеників рускої народности вручила президентови краєвого правительства на Буковині ґр. Бурґінїон і митрополитови Чуперковичеви адресу, в якій запротестовано як найенерґічнійше против аґітациї румуньского духовеньства і заявлено так шефови краєвого правительства як і архиепископови цілковите довіре.

**— Загальні збори „Ради селяньскої“** відбудуть ся в Лопатині дня 18 жовтня с. р. з слідуючим порядком дневним: 1) Рано о 8-ій годині богослужене в місцевій церкви. — 2) По богослуженю збори в призначеній до того шкільній сали. — 3) Вступне слово і справозданє з піврічної діяльности. — 4) Зложене залеглих вкладок членів. — 5) Внесеня і наради. — 6) Впис нових членів. — Позаяк многі з участників можуть мати важні справи до обговореня, то маємо надію, що як найчисленнійше зволять в означенім дни прибути. — Предсїдатель „Ради селяньскої“ в Лопатині: *Петро Климчук.*

**— З Бібрки** доносять, що там арештовано злочинця, котрий в цїли рабунку побив тяжко в Козловій тамошнього латиньского пароха о Найбурґа. Злочинця, котрий мав називати ся Стефан Малець, казав арештувати старший комісар Оссолїньский; в суді пізнано его з опису черт лиця. Злочинця, закованого, відослано під ескортою жандармерії до суду в Козовій.

**— Перші снїги і морози.** По кількох днях дощів настала була вчера така студінь, що посипав ся у Львові навіть перший снїг. Нинї зрана був досить сильний проморозок. На Угорщині настала ще більша студінь, там в декотрих сторонах були таки добрі морози, що доходили аж до 8 степенів понизше нулї, а декуди навіть в долинах лежить снїг. В Пятицерквах в полудневій Угорщині був також сильний мороз. З Відня доносять, що там вчера також упав снїг. Над Адрийским морем лютить ся буря. Нинї небо погідне а в ночи був мороз.

**— Забили ся взаїмно.** В Ценеві під Коломиєю посварили ся на толоці два урльопники, один капраль а другий фірер. Від слів прийшло до бійки; оба противники добули ножів і один другому розпороли живіт. Стало ся то так нагло, що люди на толоці навіть і не спостерегли ся, коли перед ними впало двох трупів. Показало ся, що рани були смертельні.

**— Жебрацтво на-промисл.** В Будапешті викрила поліция не аби який промисл, до котрого уживано малих дітий. Машиніст Іван Ваґнер забирав від бідних людий діти і давав їм не лиш харч але й притулок, а за то мусїли они ходити по улицях міста і жебрати. Котра дитина принесла на день меньше як 2 зр. до дому, тоту він бив немилосердно. Аґент поліцийний підглядав вже від довшого часу, що дїє ся у Ваґнера і оногди побачив, як вечером вернуло до дому семеро дітий та зложили свому панови на стіл 18 зр. зарібку за цілий день. Що інтерес ішов добре і жебрацкий промисл оплачував ся Ваґнерови, видко з того, що він мав книжочку каси ощадности на чотири тисячі зр.

**— І мурин потрафить, коли має гроші.** З Ню-Йорку доносять: Малькольм Гаррі Вельман єсть мурином найчорнійшої шкіри, котрий розпочав свою кариєру тим, що став на службу у найбільшого спекулянта збіжевого в Шікаґо. Коли мав 22 літ, заощадив був собі вже тілько, що міг пустити ся на спекуляцию з 50.000 бушлями збіжа і заробив на нїй чистих 85.000 франків. З сим капіталом зачав він грати на перегонах, а що знав ся знаменито на конях, то й закладав ся на певно і при тім так єму щастило ся, що маючи 27 літ доробив ся вже міліона. Але анї его маєток, анї той оригінальний і скорий спосіб, яким він доробив ся, не були би єму зискали прихильности тих найвисших чотириста родин в Ню-Йорку, що то славлять ся великими богатствами, як би Малькольм від самого першого свого приїзду до Ню-Йорку не виступив був яко найперший елеґант. Перше его виступлене було незвичайно пишне. Він устроїв пир, на котрий запросив найелеґантнійших клюбовців з Ню-Йорку і кождому з панів, що там були, дарував срібну статуетку, представляючу его славного коня „Проктора Кнота“, а кождій з дам дав парасольку, в котрій дроти були із золота. По пирі запросив він гостий, щоби оглянули его ґардеробу. Всї аж остовпіли! Головну основу его ґардероби творило 52 одягів. До сего мав він ще: 18 елеґантних одягів, 6 смокінґів, 4 одяги на вечер з фраками, 9 довгих сурдутів до ходу, 12 костюмів до біциклїв, 9 костюмів до забави званої „гольф“, 7 для забави „лян-тенніс“, а 11 одягів, в котрі убирав ся, коли ішов дивити ся на перегони; самих т. зв. оберроків мав він аж 21 а кождий иншої барви і з иншою підшевкою. Штанів мав він аж 37 пар так само всїлякої барви, а камизельок 39 всї з шовкового брокату. В окремих шафках стояло 72 пар обуви, черевики, лякерки, чоботи, штифлети, скарпіни, полотняні черевики та черевики

---

мірену гостину; застане там певне гостий, оповість паннам о поводженю дочки. Аж дивно, що єму то відразу не прийшло на гадку.... Чи то не доказ, що самота починає бути для него тягарем. Така незвичайна у него слабість гнївала его.

Вернув до бюрка, взяв зі стола приладжену для Слїна куверту з листом, закинув на рамена мексиканьський шаль і вийшов замикаючи за собою на ключ двері пустого дому. На щасте знав добре дорогу, кождий камінь і діл, бо було цілком темно. Проводив его шум розбурханого потока. Без страху, без розбуджуваня злишної уяви, без жалю і зворушеня пригадав собі одного посесора у дон Цезара, що тамтого року у таку саму ніч упав до потока. На другий день найдено его мертве тіло. Дон Цезар займив ся родиною нещастного. Колиб він, Мільреді, погиб так само, то що? Атже зробив завіщане, забезпечив жену і родину. Підприємство копальняне раз пущене в рух, розвивалось би дальше. Кому і на що був він потрібний. Хто відчув би его страту: жінка, дочка, син? Нї, ніхто. Чув то так ясно, так добре розумів, що задержав ся, немов би перед ним отворила ся пропасть. Нї, нікому не був потрібний і колиб в ту ніч різдвяну щез з землї, не лишив би по собі і пустого місця. Жінка наглядала би над дочкою; син так як і доси сам над собою. Чоловік з живійшою уявою відсунув би ту гірку гадку, або поглубляв ся в нїй ще більше; Мільреді глядів на то з практичного становища, приймав то як річ природну і конечну. Перший раз в житю відчув щось як жаль до своєї родини. Того чувства не викликало доси навіть поведенє марнотратного Абнера. Приспішив кроку. Мав в серци біль.

Давнїйший его дім стояв перед ним кілька кроків; лиш сьвітла не було у вікнах. Аж коли наблизив ся до ґанку, добачив слабу смугу, що видирала ся з під заслони бічного вікна. Запукав до головних дверий. Заждавши запукав другий раз, але і сим разом дармо; ніхто не отвирав. Пхнув двері, а коли відчинили ся, увійшов до середини. В сїнях було темно, темно у вузкім коридорі, але що знав добре переходи, пустив ся до бічної комнатки при кухни, де у вікнї добачив сьвітло. Отворив двері. На столі догарала сьвічка, а при столі з очима зверненими на догараюче на комині вугле, сидів паралїтик. Живої душі не було в цілім домі.

На хвилю Мільреді на вид того опущеного, самітного старця, забув о власнім жалю. Увійшов і удаючи веселого, поклепав старця по рамени.

— Го, го! — крикнув — відваги старий! Не варта сумувати. Диви, мимо дощу, приходжу посидїти трохи з тобою.

— Я знав — воркотїв старий, не відриваючи очий від вугля — я знав, що прийдеш.

— Ти знав? — спитав здивований Мільреді, з забобонним чувством, з яким все глядів на „несьвідоміcть“ паралїтика.

— Або ти там не був так само як я тут сам?

— То чогож до сто чортів — крикнув удаючи веселість, богач — не позасьвічував ти сьвітла, не отворив дверий... чому хоч не співав собі?... Деж твої дочки?

— На забаві.

— А син.

— Син? Він не приходить сюди, як може де инде бавити ся.

— Справдї, твої дїти, могли би нинїшний вечер опровадити дома.

— Так як і твої.

В голосї недужого не було гнїву нї докору лиш пересьвідчене. Завначував природну річ, впрочім Мільреді удав, що на то не зважає.

— Га, твоя правда — сказав — ми старі можемо дійстно без них обійти ся і забавитись. Побачиш, знаменито забавимо ся, лише.... чи маєш кого, аби можна там до мене післати?

— Нї, нікого — відповів Слїн — взяли з собою служницю.

— Так? А правда! Дуже добре. Піду сам, принесу всьо. Чи не міг би ти тимчасом роздмухати огня в кухни? Давнїйше була она дуже добре зладжена; памятаю, що всьо ішло незвичайно легко.

Поміг старцеви підняти ся з крісла, перелив в него, так сказатиб часть своєї енерґії.

— А тепер старай ся удержатись на ногах доки я не верну — сказав, відходячи. — Я поспішу.

І справдї не минуло чверть години, а він вернув, двигаючи на плечах тягар, котрого би не хотїв брати на себе нї один з его двигарів. Зложив то перед розпаленою кухонною печию.

— То останки, які полишила кухарка — говорив оправдуючись. — Все щось тут найде ся для нас старих. Подумай собі, Хінець не хотїв нести: доказував, що за тяжко і що він в сьвято — чуєш! — в сьвято хоче відпочати.... Бо то, бачиш, я плачу денно робітникам щось коло пятьдесять долярів, а не маю нікого, хто поміг би менї занести трохи поживи на сьвятий вечер.

— Справедливо — воркнув Слїн.

— Справедливо — повторив Мільреді — справедливо! На 365 днів в роцї належить ся їм хоч той один. Чоловік повинен бути свобідний....

Він розпаковував простий кіш з лозини, в який збирають бараболї.

— Атже ми оба независимі, Слїн!

Спершу штучна веселість Мільреді ого стала тепер природною. Слїн поглядаючи на его румяне, добродушне лице і розвеселені очи, не міг здержати ся від гадки, що мілїонер тепер ще природнїйший як у себе в канцеляриї, хоч і там був щирий і отвертий.

— Нехай Бог кождого хоронить від за-

з білої серневої шкіри; 31 парасолїв від дощу, 12 від сонця і 112 всїляких паличок творили окрему збірку. А краваток мав він тілько, що треба вже було числити не на штуки, але на тузини, котрих було кількадесять. Кожда краватка мусїла годити ся не лиш до костюму, в котрий убирав ся, але й до години дня та до погоди на дворі. Ню-йорксна молодїж аж не знала що собі робити з радости, що знайшла такого елєганта, а вся найбільша аристократия забула таки зовсїм, що у Малькольма чорна шкіра як у кождого мурина та вже не робило ся їй гидко від неї. Малькольма Вельмана засипано запрошенями до найпершого купелевого місця в Ню-порт. Всї ходили слїдом за ним та копіювали его і наслїдували у всїм; его кравець, капелюшник і швець не могли дати собі ради з людьми, котрі приходили звідувати ся, що Малькольм казав робити для себе і за взяку цїну хотїли довідати ся тайни елєґанції міліонера. Коли же розійшла ся вість, що Малькольм перебирає пять разів на день одїне, а шість разів черевики, то одушевленю таки вже не було кінця.

— **Катастрофа над Меандром.** В долині ріки Меандер, в Малій Азиї, було ще дня 20-ого вересня страшне землетрясене, але задля злої комунікациї тих сторін з европейским сьвітом, не було її доси докладнїйшого опису сеї катастрофи. Аж тепер наспіли близші вісти, а з них видко, що то була за катастрофа. Землетрясене дало ся почути о пів до 4 годині по полудни. На кілька мінут перед тим зьвірята стали дуже неспокійні; рогата худоба і коні, як би їх хто наполошив, стали бігати по улицях і гнали в поле. Перед тим темно-синє небо стало жовтаве а з землї підняла ся легка мрака. При тім дав ся чути глухий підземний гук. Нараз почала земля трясти ся. Цїла долина ходила як филї на мори підчас великої бурі, а знїд споду чути було страшний підземний гук. В многих місцях земля попукала і поробили ся широко розколини. В инших знов місцях, де земля перед тим була зовсїм рівна, поробили ся жолоби і передолини. Міста і села в тих сторонах майже зрівнані з землею. Цвитуче місто Аідін — оно лежить при зелїзници, що веде із Смірни до долини над Меандром — творить західну границю сторін, навіщених землетрясенєм. Оно має 40.000 душ і має богато християньских, жидівских і магометаньских домів божих. По самій серединї сего міста розпукла ся земля і зробула ся глубока розколина, 7 кільометрів довга, котра доходить аж до села Кемер. В місті не остав ся анї один дім ненарушений. Мінарети при всїх мошеах повалили ся. Доси знайдено 50 убитих — половина жидів, друга половина Турки і Греки — але все ще добувают трупів знїд розвалин, і дїти шукають за родигелями, жінки за чоловіками, а всї остались без стріхи, без хлїба і в найбільшій нуждї. В селах на всхід від Аідіна землетрясене наробило ще страшнїйшого спустошеня. Селя: Ортаксе, Саракені і Денізлї щезли з землї. В місцях, де стояли ті села, поробили ся великі жолоби, в котрих по осїнних дощах поробять ся мабуть озера. Підчас катастрофи вигинули в тих селах цїлі родини, що складали ся з пять і більше душ. В Саракені, в однім із заваливших ся домів, вибухнув огонь, і так довершив ще дїло знищеня. Цїла охрестність виглядає як би одно величезне побоєвище. Цвитучі давнїйше виноградники і поля нинї зовсїм спустошені, де були села, там лиш купи румовища, мости на зелїзници повалені, насипи порозривані, а між людьми всюди як найбільша нужда.

— **Зрослі близнята з одним серцем.** З Лодзї в польских сторонах в Росиї доносять, що там якась робітниця на передмістю Балец привела на сьвіт близнята, двоє дівчаток зрослих собою боками подібно як славні свого часу сіямскі близнята. Найдивнїйше то, що кожда дівчинка має лиш половину грудий, а обі разом одно серце. Мати і дїти жиють.

— **В гостині у трансвальского президента.** Одна Анґлїйка з Наталю так пише про свою гостину у трансвальского президента Кріґера. Отже я пішла до одної знакомої менї панї, що есть своячкою Кріґера, і попросила еї, щоби она мене завела до него. — Добре — сказала она — підемо; — і ми пішли до скромного малого дімку президента. — Заждіть тут на дворі — сказала до мене моя товаришка — я піду насамперед до серединн дати про Вас знати. — Она запукала до дверий і вийшов внук президента. — Панї Кріґер не може нинї нїкого приняти — сказав він. — Дурвиця — відповіла моя приятелька — зі мною тейже може побачити ся; піду зараз до середини і подивлю ся, що там такого стало ся. — За кілька хвиль вернула она назад і сьміючись сказала: Панї Кріґер в злім гуморі. Она якраз робить порядки і стирає порохи в столовій комнатї, де за годину має ся відбувати засїдане ради міністрів. Я погадала собі, як би то виглядало, коли би жінка францускего президента републики стирала порохи в парадних салях палати на полях елїзейских. — Ба — говорила моя добра приятелька дальше — она навіть і на очи не хоче видїти нїякої Анґлїйки. Перед кількома місяцями, бачите, приймала она кілька дам анґлїйских а котрась з тих в еї присутности сказала до другої: „Отто якесь старе пудло!" Еї внук, що уміє по анґлїйски, переклав ту не конче лестну замітку своїй бабцї. — Президент як-раз тепер сїдає обідати, а по обідї лягає на пів години спочити, отже не будемо могли его побачити. Ми пішли і я висказала голосно свое невдоволене. То видко почув чоловік, що стояв перед домом на вартї, бо пустив ся за мною і крикнув: Заждіть, я его зараз викличу до Вас. — І дїйстно за хвильку вийшов він з хати і виніс крісло та поставив на веранді а відтак явив ся і сам президент: Мене представлено ему. Президент, видко, не дуже був рад моїй гостинї, пустив з люльки хмару диму і плюнув мало що не на мої нові черевики а відтак сказав лиш „Добрий день!" та пішов назад до хати. Аж тепер я переконала ся, який у него простий звичай.

---

висимости від власних дїтий — сказав Слїн понуро.

— Лишім молодїж — перебив Мільреді зморщивши легко брови — лишім еї в супокою. Они обходять ся без нас так як ми без них. Диви, ось шампан.... а то ласощі. Знаєш, що жінкам смакує: цукри, конфітури.... дурницї. Але ось вуджений озор, маринована печеня, риби.... Чекай, ровсуну стіл.

Виймив всїляку їду, котрої якість не уступала скількости.

— До роботи, старий!

— Я не голодний — сказав паралїтик, опадаючи у фотель перед комином.

— Анї я — відповів Мільреді — але що маємо лїпшого робити? Їджмо, пиймо. Суть такі, котрі кажуть, що то головна підпора житя, і мої директори з Франціско не розуміють інтересу без доброго обіду. Випиймо на початок.

Відкоркував флящку і налив дві чарки.

— Веселих сьвят, старий! Щастя, здоровля! Зажди, тепер пиймо за здоровле твоєї родини — а і моєї.

Пили поволи. На дворі дощ лив, але тут не було его так чути як там на горі, в обширнім, пустім, новім домі.

— Напишу — говорив Мільреді — напишу до жінки і до Мамі, як весело перевели ми у двійку нинїшний сьвятий вечер.

— Самі — воркнув паралїтик.

Мр Мільреді відкашльнув.

— Самі, очевидно самі, але ми мали ласощі приладжені моєю старою. За то ми їй мусимо бути вдячні і коли би не она....

— То ти не їв би з чужої руки? — спитав недужий дивлячись в огонь.

— Так — відповів вагуючись Мільреді, а по досить довгій мовчанцї і немов, аби позбути ся якоїсь немилої гадки, почав з штучним оживленем:

— Але, але! Я не дав тобі ще коляди, старий! Маю еї тут з собою.

Виймив з кишенї куверту і опершись о стіл, говорив:

— Я довго гадав, чим би тебе вдоволити. Гроший не потребуєш, бо на що би ти їх видав? Такий чоловік як ти не потребує брилянтів, золота, нї навіть палички з золотою головкою, аби підпирати ся. Нї, нї! Потребує чогось, що би ему служило, не знищило ся, тревало до кінця житя і по нім ще лишило ся. Словом кусника землї. І колиб я не був присяг собі і то против гадки жінки і Мамі, що нїколи, а нїколи не позбуду ся сеї хати і отсего огорода, то ти мав би їх. Але я дав собі слово: ту хату і той огород задержу для себе; для тебе вибрав я по тамтій сторонї горба кусень ґрунту — ось маєш — тут на папері, готове, правно забезпечене. Як схочеш вибудую тобі такий сам дім як той. Дім і ґрунт будуть твої до смерти, а по тобі перейдуть на твої дїти.

— Нї, не на них, нїколи! — крикнув сердито старий.

Мільреді налякав ся. Не надіяв ся такого вибуху.

— Тихо, старий, схамени ся — упоминав. — Зробиш як схочеш, запишеш кому схочеш, таж то твоя власність.

І зміняючи розмову почав весело:

— Хочеш знати, чому я именно тамту сторону для тебе вибрав? По перше, що я спершу призначив еї для себе, гадаючи, що моя копальня іде аж туда, по друге, що здавалось менї, що то місце подобає ся тобі. Пересиджуєш там часто, вдивлюєш ся, немов би що нагадував. Кажуть, що по першім ударі, знаєш, застали тебе там під деревом.... Очевидно ти забув о тім.

— Я нїчого не забув. — О, колиб був міг забути.

(Дальше буде).

---

# Відозва.

Страшне нещасте навістило місточко Любачів. Дня 28 вересня знищив огонь в одній хвили до 200 чисел а около 300 будинків переважно найбіднїйшої части; жертвою впала також церков і руске приходство. Шкода необчислена ще, але числять на кількасот тисяч зр., як звичайно межи убогим населенем лише в малій части обезпечена. Нужда між погорільцями, особливо рільниками велика, бо знищений цїлорічний добуток, і в додатку через безнастанні слоти не могли нїчого засїяти, тож і лихі вигляди на будучність. Завязав ся ратунковий комітет під проводом Впр. о. Вінкентия Кіналя, лат. пароха місцевого, і заняв ся збиранем складок так в грошах як і в натураліях для несеня помочи нещасливим. В імени сего комітету відзиваю ся до жертволюбности співгорожан з уклінною просьбою о надсилане датків для погорільців, котрі прошу надсилати на адресу комітету або о. Вінкентия Кіналя. *Юліян Гладилович*, парох в Любачеві.

---

# ТЕЛЕҐРАМИ.

**Відень** 10 жовтня. Wiener Ztg. оголошує письмо цїсарске до президента міністрів ґрафа Кляріґо, в котрім Цїсар замикає 15 сесию ради державної.

**Прага** 10 жовтня. Сконсиґновано тут войско, бо побоюють ся розрухів, коли буде оголошене знесене язикових розпоряджень.

**Берлин** 10 жовтня. Localanzeiger доносить, що цар приїде дня 26 до Скерневич на 8-дневний побут. Цар поїде з Дармштадту на Дрездно і помине в своїй дорозї Берлин.

**Відень** 10 жовтня. Архикняжна Мария Валерия повила вчера пополудни в Вальзе щасливо сина.

---

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

# ІНСЕРАТИ.



З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).